

Мерсел БИЉАЛИ

“
*Golemi rabot i
za mali lu/e*
”

Најомилениот американски генерал по Втората светска војна, Норман Шфарцкопф, вели: "Лидерството е комбинација на стратегија и карактер. Ако мораш без едното од тие две работи, биди без стратегија". Со ова мисла, славниот генерал сакал да им даде важно значење на одговорноста и на моралот во донесувањето на политичките одлуки.

Јавноста е среќна што најпосле дијалогот меѓу Груевски и Ахмети почна. Познавачите на овдешните состојби во оваа средба гледаат повеќе нејаснотии, недоречености и контрадикторности. Од одржаната лидерска средба, очигледно е дека водството на ДУИ воопшто не разговарало околу круцијалните прашања, кои беа главна причина поради што беше и напуштен законодавниот дом, туку повеќе им се посвети на секундарните и на терцијарните работи.

Ваквиот пристап дијалогот, сам по себе, го прави нејасен, незначаен, непродуктивен, спротивставен во себе, дури и антиуставен. Сè на сè, тука политичката игра е многу површна и проѕирна, дури за оние за кои и читањето на Дон Кихот е задоцнета работа, и очигледно е дека се бара каков и да е модус за враќање на интегративците во пратеничките клупи. Наполеон Бонапарта би кажал дека "историјата може да биде куп лаги за кои е постигната претходна согласност".

Меѓу главните точки со кои беше образложено зошто коалицијата ДУИ-ПДП го напушта државното Собрание беше фактот на игнорирање на изборните резултати кај албанската заедница, и дека со тоа изборите кај Албанците ја губат својата натпреварувачка демократска логика. Но, во таа средба на двајцата лидери, поаѓајќи од логиката на Томас Алва Едисон дека големите идеи потекнуваат од мускулите (а тоа е меѓународната заедница), изгледа разговорите се дефокусирале од првобитните главни политички причини за бојкотот и се пренасочиле кон полесно совладливите

литички инает. Меѓутоа, ако се договара некаков список меѓу спротивставените страни за законите кои би се донеле по пат на двојно мнозинство, тогаш воопшто нема потреба да се врши рекомпозирање на составот на Комитетот за односи меѓу заедниците. Тоа од причина што според Уставот, улогата на Комитетот е да решава со каква процедура ќе се донесе еден закон ако во Собранието на Република Македонија постои несо-

Винстон Черчил: "Одговорноста е цената на нашата големина. Одговорноста секогаш гравитира кон оние кои се подготвени да ја понесат".

гласување околу тоа дали одреден закон треба да се донесе со Бадентерово мнозинство или со вообичаена процедура. Под претпоставка дека постои договорен список за такви закони, тогаш Комитетот за односи меѓу заедниците не би имал за што да решава. Исто

КРАТКОВИД

теми, кои би служеле како алиби за нивно враќање во удобните фотелји на македонското Собрание. Значи, како главна причина за објавувањето бојкот на државното Собрание беше непочитувањето на електоратната волја на ал-

Иван Тургењев: "Вистината која не е изречена во вистинско време е полоша од лагата".

банската популација во државата, а сега тоа прашање воопшто не е релевантно во штотуку отворениот дијалог. Така, сега како главни проблеми кои треба да се расправат меѓу двете партии се прашањето за рекомпозирање на Комитетот за односи меѓу заедниците и составување список на закони кои би биле усвоени со Бадентерово мнозинство.

На секој кој има основно познавање од нашиот уставен и политички систем, му е јасно дека многу што од отворените теми за разговор меѓу власта и дел од опозицијата се фасадни, празни, беспредметни, контрадикторни, па и сами по себе се антиуставни. Секоја почит за идејата на евродипломатот Фуере да се усогласи некаков список на закони кои би се донеле со Бадентерово мнозинство. Тоа е гест на добра волја во напорите да се неутрализира нашиот по-

така, и фактот дека се составува список на закони кои би се донеле со двојно мнозинство сам по себе е антиуставен, од причина што во Уставот постои јасна норма со која се предвидува кои закони би се донеле со вакво мнозинство. Тука на неуставен начин се суспендира ваквата уставна норма, која произлегува од охридскиот Договор. Не постои никаква причина по пат на некаков политички договор меѓу партиите да се укинува недвосмислената и јасна уставна норма.

Томас Алва Едисон: "Големите идеи потекнуваат од мускулите".

Вообичаено е политичкиот договор да му претходи на донесувањето на една или на повеќе уставни норми, но откако таквите норми ќе стапат во сила, завршува секаков политички договор околу нивното почитување и примена. Тие се императивен дел од правниот поредок во државата.

Во Партијата за демократски просперитет со ваквиот договор ја нарекуваат политикантската игра, која единствено има цел да изнајде било каков алиби за враќање на ДУИ во работата на законодавниот дом. Оттука, неминовно се отвора нов проблем, сега во рамките

на самата коалиција ДУИ-ПДП. Всушност, и пред оваа средба ПДП се жалеше дека нејзините експерти воопшто не биле консултирани за ништо во однос на сите важни прашања, кои ги тангирале коалицијата и нејзините позиции и стратегии. А факт е дека ПДП има добри познавачи на политичките и на економските прилики во државата и пошироко, кои би помогнале за посоодветен пристап кон постојните проблеми во држа-

кажал: "Ако јас имам јаболко и ти имаш јаболко, па ги размениме, секој од нас ќе има по едно јаболко, но ако размениме по една идеја - секој од нас ќе има две идеи". Но, веројатно политичката ароганција, мегаломанија или стручната инфериорност на поголемата сестра, просперитетот го држеше понастрана. Во ПДП сметаат дека поради вакво игнорирање се прават кардинални политички грешки, кои нè чинат време, се

партија докрај била игнорирана. На ваквите средби лидерот на ДУИ го придружувале исклучително негови блиски партиски соработници, а просперитет-

Наполеон Бонапарта: "Историјата може да биде куп лаги за кои е постигната претходна согласност".

Бернард Шо: "Ако јас имам јаболко и ти имаш јаболко, па ги размениме, секој од нас ќе има по едно јаболко, но ако размениме по една идеја - секој од нас ќе има две идеи".

вата. Оваа партија смета дека никогаш не била сериозно третирана од страна на нејзиниот коалиционен партнер ДУИ, иако во нејзината структура има добра политичка елита и познати експерти, како по техниката, така и по методологијата на водењето преговори. Во ДУИ малку имаат слух за тоа што значи размена на идеи и сугестии. Бернард Шо би

троши политичката енергија и се детерминираат условите за општа стагнација.

И од аспект на меѓународни политички средби и контакти, во ПДП се убедени дека поголемиот партнер (ДУИ), ниту најмалку не се однесува коректно кон нив. Имено, во сите меѓународни политички и дипломатски средби, помалата

лиите никој не ги канел на средбите ниту како статисти. Тоа нешто непосредно се одразувало на расположението на членството и на поддржувачите на ПДП, со што централата на оваа партија била принудена да преземе нешто за заштита на својот углед и идентитет. Сега во ПДП јавно истакнуваат дека ДУИ ги сметала за искрени партнери само во заедничките "обврски", но никако и во заедничката "добивка". Дека тие не се подготвени да ја играат улогата на оној кој бил канет на свадба само за да носи вода. И дека и тој маргинален број заеднички настапи на двете партии секогаш бил покриван со партиската иконографија на интегративците. Факт е дека рејтингот на ПДП драстично е опаднат во споредба со тој пред парламентарните избори. Останувајќи под сенка на ДУИ, таа сериозно почнала да го губи сопствениот политички идентитет. Но, и тука важи искажувањето на Иван Тургенев, кој вели дека вистината која не е изречена во вистинско време е полоша од лагата.

Дијалогот требаше да појасни нешто долгорочно во релациите со партиите од албанскиот политички блок. Имено, факт е дека игнорирањето на политичката волја на мнозинството предизвикува политички тензии, што е пречка во развојот. Но, исто така, факт е дека не е природно исти луѓе да бидат дел од екзекутивата во двете дијаметрално спротивставени политички опции. Решението би било некаде на средината. Не по секоја цена, дел од власта да биде албанската партија која има повеќе пратеници (а не содејствува со нејзината политичка опција во македонскиот блок), но е потребно мнозинството албански пратеници да бидат дел од извршната власт за нормално функционирање на системот. Тоа е можно, на пример, втората албанска партија да коалицира со помалите партии од таа етничка провиниенција. Со ваков пристап имаме состојба на - ниту волкот сит ниту овците на број. Винстон Черчил вели дека одговорноста е цената на нашата големина. Одговорноста секогаш гравитира кон оние кои се подготвени да ја понесат. Таа ги избира, ги товари и ги прави и големи луѓе и жртви во исто време. А една поговорка вели: кога ќе се качуваш, биди љубезен со луѓето кои ќе ги сретнеш по пат, бидејќи ќе ги сретнеш и на враќање, кога ќе се симнуваш.

